

PEDAGOGISCH BELEID

**C.B.S. De Westerkim
Ooievaarstraat 45,
1506 XL Zaandam**

Voorwoord

We vinden het als school belangrijk dat er op een goede opvoedkundige manier met kinderen wordt omgegaan. Ons beleid moet niet alleen tijdens de schooluren gelden, maar ook tijdens het overblijven en de voor- en naschoolse opvang.

We hebben ons opvoedkundig beleid op papier gezet. Dat is wel zo duidelijk voor het team, de leidsters, de ouders en de kinderen.

Uitgangspunten

In de omgang met de kinderen vinden wij het belangrijk dat:

- gevoel voor eigenwaarde en zelfvertrouwen worden bevorderd
- er gezorgd wordt voor veiligheid en geborgenheid
- zelfstandigheid en zelfredzaamheid worden gestimuleerd
- talenten worden benut
- verschillen als een verrijking van de groep worden beschouwd
- iedereen zich geaccepteerd voelt
- iedereen op een positieve, opbouwende manier benaderd wordt
- de school bijdraagt aan het opvoeden van kinderen om in een multiculturele samenleving te leven
- er een sfeer van verdraagzaamheid en wederzijds respect heerst tussen leerkrachten en kinderen
- iedereen zorgvuldig omgaat met de inrichting, zowel binnen als buiten en met de natuur
- er op een juiste manier met regels en afspraken wordt omgegaan

Zelfstandigheid/zelfredzaamheid

We proberen kinderen zelfstandig te maken. We geven hen opdrachten die qua niveau bij hen passen. We proberen onze aandacht over de kinderen te verdelen.

De kinderen weten wanneer ze aandacht zullen krijgen.

Kinderen weten wat ze kunnen doen als ze met een opdracht klaar zijn. Hiervoor zijn voldoende materialen en methodes beschikbaar.

Naast het belonen van gedrag is het belangrijk om een vertrouwenwekkende sfeer te scheppen waarin kinderen fouten durven maken, boos durven worden en hun gevoelens kunnen uiten.

We leren kinderen verantwoording te dragen voor hun eigen gedrag, werk en materialen.

Hiernaast leren we de kinderen elkaar te helpen bijv. met het werk of met opruimen.

Respect

Er ontstaat een sfeer van saamhorigheid door het stimuleren van respect voor elkaars wensen en meningen. Leerkrachten doen dit door allereerst zelf zo te handelen. Zij geven het voorbeeld van hoe er met elkaar om wordt gegaan. Kinderen imiteren. Bij hun taalgebruik en houding tijdens de deelname aan activiteiten houden leerkrachten hier rekening mee. Als leerkrachten onderling praten, houden zij rekening met de kinderen die meeluisteren. Grappen in de groep zijn leuk, maar kinderen worden gekwetst door grappen of opmerkingen over hen die zij niet begrijpen of grappen die het zelfvertrouwen ondermijnen.

In principe zijn alle kinderen welkom op school. Verschillen worden gezien als een verrijking van de groep. Er wordt rekening gehouden met andere culturele of levensbeschouwelijke gewoonten zoals het niet eten van varkensvlees of het vieren van niet-christelijke feestdagen.

Anders-zijn heeft niet alleen te maken met de culturele achtergrond maar ook met andere gewoonten thuis of verschillen in uiterlijk. De leerkrachten letten er op dat kinderen geen negatieve opmerkingen maken over elkaar.

De houding van de leerkrachten is bepalend voor de sfeer in de groep. In de leeftijd van 4-12 jaar willen kinderen zich aanpassen aan de heersende norm. Zij worden soms in verlegenheid gebracht als zij daar niet aan voldoen.

Door een sfeer te creëren waarin verschillen geaccepteerd worden, gaan kinderen makkelijker om met het anders-zijn. De leerkrachten stimuleren een sfeer van verdraagzaamheid en respect voor elkaar.

Regels

Regels zijn nodig om op een goede manier met elkaar om te gaan. Een kind probeert de grenzen van de regels af te tasten en ervaart wat er gebeurt als hij de grenzen overschrijdt. Door kinderen aan te spreken op wat zij doen, leren zij de consequentie van hun gedrag kennen. De regels moeten bij de kinderen bekend zijn en worden regelmatig besproken en geëvalueerd. Regels worden niet halsstarrig toegepast. Bij een kind dat komt wennen kan er van de regels afgeweken worden. Dit wordt uitgelegd aan de groep.

Straf

Het is niet altijd nodig om kinderen te corrigeren. Een leerkracht maakt telkens een bewuste afweging om gedrag te negeren, een alternatieve oplossing te zoeken of het gedrag te corrigeren.

De leerkracht vraagt zich af of hij te veel verwacht van het kind. Probeert het kind wellicht op een negatieve manier aandacht te krijgen? Vaak werkt het negeren van negatief gedrag gekoppeld met het belonen van positief gedrag het beste. Belonen gebeurt door complimenten te geven. Belonen heeft minder effect als er veel tijd is verstreken tussen de daad en de beloning.

Als gedrag wordt gecorrigeerd praten wij over "straf". Gedrag wordt alleen gestraft op een manier die binnen de belevingswereld van het kind past: de "straf" heeft altijd een duidelijk verband met datgene wat gebeurd is. Deze vindt snel na de "overtreding" plaats zodat er altijd een duidelijk verband bestaat tussen de daad en de "straf" en de duur van de "straf" past binnen de tijdsbeleving van het kind.

Bovendien ondermijnt de "straf" niet het zelfvertrouwen: de leerkracht straft het gedrag. Het kind wordt niet afgekeurd want wat de leerkracht zegt bij het straffen heeft een effect op het oordeel dat een kind van zichzelf heeft. Het wordt niet gekleineerd (je lijkt wel een baby). De leerkracht laat blijken dat hij het kind, ondanks zijn gedrag, nog lief blijft vinden.

De leerkracht is consequent. Indien hij een kind waarschuwt, zorgt hij ervoor dat als het gedrag niet verbetert de straf wordt uitgevoerd. Dit betekent dat de aangekondigde straf uitvoerbaar moet zijn en geen loze dreiging is.

Soms zijn twee kinderen verwickeld in een strijd. De leerkracht let er op om niet te snel een conclusie te trekken over de toedracht. Hij laat de kinderen eerst uitleggen

wat er aan de hand is voor hij besluit wie gecorrigeerd wordt en hoe het wordt uitgevoerd.

In principe gaat de leerkracht naar het kind zodat hij niet hoeft te schreeuwen. Door lichaamstaal (streng kijken) kan het kind begrijpen dat het gecorrigeerd wordt zonder dat de stem veel wordt verheven.

Na afloop van de straf praat de leerkracht met het kind. Begrijpt het wat er gebeurd is? Begrijpt het dat de leerkracht niet (meer) boos is?

Wat houdt de straf in? Het kan streng worden toegesproken, het kind kan apart worden gezet. Het kind kan tijdelijk niet met bepaald speelgoed of bepaalde kinderen spelen. In de bovenbouw: apart zetten, ergens niet aan mee doen. In ernstige gevallen de ouders erbij betrekken.

Conflicten

Kinderen hebben veel aan elkaar, maar zij kunnen elkaar ook onderdrukken. Zij worden gestimuleerd om op een respectvolle manier met elkaar om te gaan en duidelijk te maken wat zij wel en niet willen. Regel in de groep is dat kinderen elkaar geen pijn mogen doen.

Alle kinderen -ook vrienden- krijgen wel eens ruzie. In eerste instantie laten leerkrachten de kinderen ruzies zelf oplossen. Kinderen in conflict met elkaar leren voor zichzelf op te komen en te onderhandelen. Bij conflicten kan de leerkracht ruimte geven om zelf naar oplossingen te zoeken. Hij kan de kinderen leiden in het zoeken naar een oplossing, indien ze er zelf niet uit komen of een het onderspit dreigt te delven.

Schoppen of slaan kunnen uitdrukkingen zijn van het onvermogen om gevoelens te uiten en uit onmacht. Wij kunnen dit niet accepteren. Kinderen zijn bezig te leren hoe zij aangeven wat zij wel en niet willen. Leerkrachten kunnen kinderen hierin begeleiden. Leerkrachten kunnen niet verwachten dat kinderen altijd verstandig om gaan met elkaar. Ruzies horen erbij. Door met elkaar over je gevoelens en emoties te leren praten, neemt de behoefte om je boosheid en woede lichamelijke te uiten af. Leerkrachten stimuleren dit. Soms zal het echter nodig zijn om af te koelen voordat het kind kan zeggen wat er aan de hand is. Een leerkracht dwingt een kind niet om te praten. Indien het niet wil, kan de leerkracht er later op terugkomen.

Pesten

Leerkrachten letten erop dat kinderen elkaar niet pesten. Het verschil tussen plagen en pesten is niet altijd duidelijk. Als een kind geplaagd wordt vindt het kind dat leuk of grappig. Als het kind gepest wordt, vindt hij dat niet leuk. Het is dus aan het kind zelf om te bepalen of hij wordt gepest of geplaagd. De omstanders, de leerkrachten of de kinderen die het doen zijn niet degenen die dit kunnen beoordelen. Een leerkracht moet er alert op zijn hoe het kind reageert

op het plagen. Een kind gaat beter met plagen om als het zich vertrouwd voelt in zijn omgeving. Vooral bij nieuwe kinderen is het belangrijk hier extra op te letten.

Als het kind plagen niet leuk vindt of als een kind op een negatieve manier wordt geplaagd is er sprake van pesten. Op school wordt er alles aan gedaan om te zorgen dat kinderen niet worden gepest.

Om pesten te voorkomen is het belangrijk om alle partijen aan te spreken. Degene die pest moet leren wat zijn opmerkingen betekenen voor de ander. Degene die gepest wordt kan worden geholpen om weerbaarder te worden. Hoe assertiever het kind is, hoe minder het wordt gepest.

Tenslotte spreken de leerkrachten de aanwezige zwijgzame kinderen aan. Kinderen leren om elkaar aan te spreken en te zeggen wat zij niet leuk vinden, voor zichzelf en voor anderen.

Pestprotocol

Aan het begin van een nieuw schooljaar wordt er aandacht aan pesten besteed. Er wordt een themakist over dit onderwerp geleend bij de GGD en in de klas wordt er een pestprotocol gemaakt. Hier wordt regelmatig naar verwezen.

Groep 8 gaat aan het begin van het schooljaar op kamp zodat het hele jaar geteerd kan worden op de hechtheid die dan ontstaat.

Verdriet

Kinderen zijn soms verdrietig. De leerkrachten proberen achter de oorzaak te komen en het kind te helpen. Het verdriet wordt serieus genomen. Ook de andere kinderen kunnen helpen met troosten.

Het kan zijn dat het kind niet gelukkig is op school. Men probeert achter de reden te komen en hier een oplossing voor te zoeken.

De oorzaak van het verdriet kan ook thuis liggen. Het is belangrijk om hier met de ouders over te praten. In sommige gevallen wil het kind niet dat er met de ouders over gesproken wordt. De leerkracht bespreekt dit met de directie, interne begeleider en eventueel de schoolarts. Zij zoeken professionele hulp om het probleem aan te pakken.

Als een kind een sterfgeval van nabij meemaakt, moet er hulp en tijd worden geboden voor rouwverwerking.

Concurrentie

Er wordt een sfeer gecreëerd waarin kinderen zichzelf kunnen zijn. Zij worden gewaardeerd voor wat zij kunnen. Bij elk kind is dat iets anders. Zonder dat het wordt opgelegd, concurreren kinderen met elkaar. Zij vergelijken hun prestaties. Sommigen hebben behoefte om de beste te zijn (als eerste klaar, de mooiste tekening, etc.).

De leerkrachten proberen te stimuleren dat kinderen presteren overeenkomstig hun kunnen.

Er is niets verkeerd aan als het kind een keer de beste is. Voor het zelfvertrouwen van een kind is het juist belangrijk dat hij weet dat hij kan "scoren". Iedereen moet een keer de beste kunnen zijn. Maar dit moet niet ten koste gaan van de rest van de groep. Bovendien proberen leerkrachten verschillende vaardigheden te waarderen. Zo worden niet alleen de sterksten of de snelsten beloond.

Ouders

Wanneer kinderen 3 jaar en 10 maanden zijn, mogen ze gaan wennen op school.

Het is belangrijk dat dit wennen soepel verloopt. Er moet een opbouw in zitten. De eerste keer is het goed als er een ouder (even) bijblijft. Als het goed gaat, kan het wennen uitgebreid worden. Een hele dag wennen kan erg vermoeiend zijn. Het kind krijgt dan tussen de middag ook nog weer met nieuwe gezichten (de overblijfouders) te maken. Het is beter om met het overblijven en de BSO te beginnen als het kind al op school zit en enigszins gewend is. De leerkracht van groep 1 begeleidt de ouder

en het kind bij het wennen. Ze schenkt in het begin het kind wat extra aandacht en gaat flexibel om met de regels, zondig stelt ze de ouders gerust. Eventueel kan de klassenassistente hierbij helpen.

Ouders van leerlingen uit de onderbouw zien de leerkrachten elk dag. Ze kunnen altijd even vragen hoe het gaat. Willen de ouders een langer gesprek dan moet er na schooltijd een afspraak worden gemaakt.

Alle ouders krijgen drie keer per jaar de gelegenheid voor een gesprek. Wanneer er problemen zijn probeert de leerkracht tussendoor een afspraak te maken.

Problemen met kinderen worden besproken met de leerkracht, de directie en de intern begeleider. Zij bepalen, in overleg met het schoolondersteuningsteam (zorgteam), of er reden is tot het zoeken van professionele hulp. De ouders worden hiervan op de hoogte gesteld.

Ook ouders kunnen met problemen komen. Hier wordt serieus naar geluisterd en er worden oplossingen voor gezocht.

Wanneer er problemen zijn met kinderen op de overblijf of de BSO wordt dit met de directie besproken. Die bepaalt of er en welke stappen ondernomen moeten worden.

Wanneer de directie er drie keer bij wordt geroepen wordt het betreffende kind voor een nader te bepalen tijd niet toegelaten.

Methodes

Op school werken we met een methode voor de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Deze heet: De Vreedzame school.

Ook in de godsdienstthema's worden normen en waarden behandeld.

Augustus 2014, Helga van Kooperen